

AIGUA PER UNIR:

UNA NOVA PROPOSTA PER A LA GESTIÓ DE L'AIGUA A CATALUNYA

En els darrers anys a Catalunya s'han accentuat les ocasions en les quals els serveis s'han col·lapsat o arribat al llindar del col·lapse, tot posant de relleu serioses mancances estructurals. Tots hem trobat motius per anar en contra, però en poques ocasions ens hem unit per proposar i recolzar solucions, ni tan sols allò que podia ser necessari o fins i tot imprescindible. Però les diverses circumstàncies actuals, començant per la important crisi econòmica i acabant per la immensa fatiga de la societat, fan que calgui arraconar pràctiques i plantejaments estèrils i que sigui urgent generar solucions d'ampli consens per a resoldre els gravíssims problemes que té el país; l'aigua n'és un.

El creixement de l'àrea metropolitana de Barcelona dels darrers 50 anys no es pot explicar sense fer esment del transvasament del Ter, que ha donat de beure a la creixent població que s'hi ha concentrat, alhora que ha atès la demanda generada per la important activitat econòmica de la zona. Tot i que la filosofia inicial era emprar per a aquest abastament l'aigua retinguda pels embassaments i que tradicionalment ocasionava problemes d'inundacions a Girona, la realitat dels darrers anys és que l'àrea metropolitana de Barcelona s'ha abastit i continua encara abastint-se molt més sovint del que seria desitjable del cabal de manteniment del riu Ter.

Entre finals de 2007 i inicis de 2008, exhaurits els rius Ter i Llobregat, l'àrea metropolitana de Barcelona va estar en risc real de desabastiment. No és fàcil imaginar les conseqüències socioeconòmiques de talls reals en el subministrament d'aigua a la principal àrea productiva tant de Catalunya com d'Espanya, però és evident que haurien estat molt severes. Des d'aleshores, s'ha construït una planta dessalinitzadora al Prat de Llobregat i una segona està en construcció a Blanes, per reforçar amb un màxim de 3 m³/s un abastament com el de l'àrea metropolitana de Barcelona que en necessita 15 m³/s, per la qual cosa en cas de sequera extrema tan sols representa un allargament de l'agonia a l'espera de les pluges salvadores. La garantia d'abastament de l'àrea metropolitana, de la seva gent i de l'activitat que s'hi desenvolupa, continua essent precària.

Catalunya té aigua suficient com per abastir la seva capital amb majors garanties i sense haver d'eixugar cap riu. Cal però una visió àmplia i generosa, de reequilibri territorial, com la que fem amb aquesta proposta. La gestió de l'aigua s'ha de plantejar en l'òptica de resoldre problemes, per enfortir la societat i per unir-la, no per separar-la i enfrontar-la.

La nostra proposta, que fem pública a la societat catalana per al seu debat lliure, obert i democràtic, passa per solucionar els problemes d'aigua de la Catalunya metropolitana, tot pensant en una solució estructural i a mig i llarg termini del conjunt dels problemes de l'aigua del país i tenint en compte el creixement equilibrat del conjunt de territoris que el componen i les garanties d'un funcionament ambientalment correcte del cicle de l'aigua.

Per tot això considerem que:

1. Ateses les interrelacions humanes i econòmiques actuals, la garantia d'abastament d'aigua de l'àrea metropolitana de Barcelona no solament és necessària per al desenvolupament de la metròpoli, sinó pel del conjunt de Catalunya. Però, al mateix temps, l'abastament d'aigua de Barcelona es pot i s'hauria d'aprofitar per reforçar els vincles i el desenvolupament de la resta de territoris.
2. La garantia de l'abastament de Barcelona, així com d'altres àrees costaneres amb un subministrament problemàtic, implica posar en marxa una diversitat de solucions que ja s'han posat sobre la taula, entre les quals les plantes dessalinitzadores en representen una més. Es fa necessari completar la interconnexió entre conques, amb les transferències d'aigua corresponents per tal d'assegurar i garantir un bon subministrament en el conjunt del territori.
3. Els regadius de Lleida, que representen de llarg el principal consum d'aigua de Catalunya, tenen un ampli marge per a la modernització i la seva agricultura per a la racionalització dels cultius. La millora del regadiu de Lleida pot facilitar els recursos per a l'estabilitat de l'abastament de l'àrea metropolitana; per arribar-hi es disposa de les disponibilitats financeres que poden sortir del mateix abastament de Barcelona, les quals haurien de servir per altres projectes territorials a Ponent.
4. La interconnexió i la diversitat de solucions per a l'abastament de Barcelona i les àrees deficitàries litorals s'ha de fer en qualsevol cas tenint en compte la garantia del correcte funcionament del cicle natural de l'aigua i del manteniment dels medis continentals humits, tot preveient en particular l'eliminació de la sobreexplotació actual dels rius Ter i Llobregat.
5. En el sentit anterior cal portar una atenció especial a la conservació i regeneració dels cursos baixos del riu Segre i Ebre i en particular al manteniment de les qualitats i equilibris ecològics del Delta de l'Ebre, tot assegurant els cabals que ha de facilitar el conjunt de la conca i l'execució dels projectes de restitució de sediments.

Per tot plegat els membres del Compromís per Lleida i de la Plataforma del Ter que hem organitzat aquesta jornada sotmetem a la societat civil catalana i als seus representants polítics una proposta de racionalització dels recursos hídrics a Catalunya compromesa, solidària i necessària. La solució del problema de l'aigua es troba a Catalunya i la solidaritat entre catalans farà que l'aigua ja no serveixi per separar, sinó per unir.

Girona, 15 de maig de 2010